

Posudek bakalářské práce

Pavla Štikarová, *Víceslovná pojmenování v italštině se zvláštním zřetelem k typu N da N*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, ak. r. 2013/2014, 63 stran včetně přílohy.

Bakalářská práce Pavly Štikarové se zabývá jevem, který je na pomezí syntaxe, slovtvorby a frazeologie. Jde o víceslovná pojmenování (it. *espressioni polirematiche*) typu *ferro da stiro*, *discussione fiume*, *mulino a vento*, *acqua e sapone* atd. Jelikož jde o značně heterogenní oblast italského lexika, rozhodla se diplomantka pro výrazné tematické zúžení na jednu konkrétní strukturu *N da N*, tedy na typ, v němž nacházíme substantivum – předložku *da* – substantivum (jako výše uvedené *ferro da stiro*). Diplomantka vytvořila vzorek 100 formací, které opatřila nejen českými ekvivalenty, ale především je podrobila sémantické analýze a také hypotetickému srovnání s možnými či nemožnými strukturami s jinou předložkou (tj. *N da N* vs. *N di N* vs. *N a N*). Tímto srovnáním se pokusila lépe vymezit konkrétní významovou instrukci, jež je předložce *da* vlastní. Práce tak v tomto smyslu určitě splnila zadání a dosáhla cílů, které si v úvodu předsevzala.

Pavla Štikarová rozdělila svou práci do dvou hlavních částí. První část je teoretická, druhá praktická („analytická“). V teoretické části je nám představena problematika víceslovných pojmenování v rámci především slovtvorné teorie (zde jsou *polirematiche* klasifikovány společně s kompozity), jak to nalezneme např. v kolektivním díle *La formazione delle parole in italiano* (M. Grossmann – F. Rainer, 2004). V praktické části diplomantka předkládá typologii substantiv, která ve vzorku nacházíme, jejich významové aspekty, morfologické vlastnosti apod. Práci uzavírá dvojice resumé (italské a anglické), příloha a bibliografie.

Ke konkrétnímu zpracování některých jevů – a to jak v teoretické, tak v analytické části – lze však vznést několik připomínek.

1) Pokud jde o část teoretickou, zdá se mi, že je v některých formulacích poměrně nejistá, ne-li přímo chaotická. Např. na s. 5 je řeč o tom, že juxtaopozice vlastně není proces – není zcela jasné, co se tím míní. Na téže s. 5 hovoří diplomantka o tom, že v procesu derivace „je mnoho dovoleno“. Na s. 6 je řeč o derivačních „pomůckách“. Co to je? Na s. 7 je celý odstavec 3.1 dosti nejasný. Na s. 8 se dočteme, že pozici hlavy můžeme označit jako příznakovost nebo nepříznakovost. To také nedává dobrý smysl. Na s. 17 se píše, že „Stejně jako u předchozího příkladu ani jedna složka nesouhlasí lexikální kategorií s výsledkem.“ Na s. 22 je formulace, z níž je patrné, že diplomantka chápe pojem „flexe“ dosti nestandardně, když hovoří o tom, že u sloves už nemluvíme o flexi jako takové.

2) Pokud jde o část analytickou, je uvozena kapitolou 4, která uzavírá část teoretickou, ale je mezi obě části jen tak volně vložena, aniž by bylo zcela jasné, proč je zde najednou řeč o struktuře *N da N*. Je to pochopitelně už v názvu práce, ale určitě by neškodilo, kdyby diplomantka právě tuto kapitolku rozvedla lépe a jasně vysvětlila důvody, které ji k zúžení tématu přivedly.

3) K analýze konkrétních sousloví bych měl také pár výhrad. Jestliže diplomantka rozděluje substantiva na konkrétní a abstraktní (na s. 36), asi by měla lépe vysvětlit, v čem ten rozdíl je. Jde sice o běžně užívanou distinkci, ale to nemění nic na tom, že je velmi vágní...

4) Na s. 38 je uvedeno, že *pianta da fiore* se vymyká ostatním příkladům, které označují nějakou obecně platnou a trvalou či typizovanou vlastnost, tím, že označuje právě rozkvetlou rostlinu, že tedy označuje nějaký aktuální stav. To by bylo samozřejmě docela podivné. Ve skutečnosti jde o omyl: *pianta da fiore* je kvetoucí rostlina, podobně jako *pianta*

da frutto je ovocná rostlina; jde tedy opravdu o charakteristickou vlastnost určitého typu rostlin.

5) Na s. 45 je *carta da parati* – má být *pareti*?

6) Na s. 48 *sindrome di affaticamento*. Nemá být *da*? Kromě toho si nejsem jistý, zda sémantická analýza je správná – je *sindrome* jako N1 skutečně *příčinou*? Není to naopak?

7) Na s. 51 je věnována jedna stránka volným uskupením, ale je bohužel trochu stručná a ne zrovna ideální. Proč je sem řazeno třeba *campo da tennis*? Na základě jakých kritérií zde diplomantka mluví o volných uskupeních (syntagmatech?). U jednotlivých příkladů jsou použita různá kritéria (a pravděpodobně ne zrovna ta správná – to, že je možné převést první složku do plurálu, ještě nedokazuje syntagmatickou povahu dané sekvence: *consiglio da amico / consigli da amico* – srov. *s ferro da stiro – ferri da stiro*).

Nakonec bych ještě poukázal na jazykově slabší italské a anglické résumé; v bibliografii je pak u Radimského článku, který je v textu citován zcela správně, uvedena nedostatečná bibliografická informace (např. *v tisku*).

I přes uvedené výhrady považuji bakalářskou práci Pavly Štikarové za přijatelnou, k obhajobě ji doporučuji a navrhuji ji hodnotit jako **velmi dobrou**.

V Českých Budějovicích dne 23. května 2014

.....
doc. Mgr. Pavel Štichauer, Ph.D.
vedoucí bakalářské práce